

Διαιρέσεις δεκαδικών αριθμών

Διαιρέσεις με δεκαδικό διαιρετέο και διαιρέτη ακέραιο

Για να διαιρέσουμε δεκαδικό με φυσικό αριθμό

$\Delta > \delta$

- κάνουμε την διαίρεση σαν να ήταν και οι δύο αριθμοί φυσικοί
- όταν όμως τελειώσει το ακέραιο μέρος του διαιρετέου, βάζουμε **υποδιαστολή** στο **πηλίκο** και τότε μόνο συνεχίζουμε τη διαίρεση.
- Αν τυχόν μένει **υπόλοιπο**, προσθέτουμε όσα μηδενικά θέλουμε στο τέλος του διαιρετέου και συνεχίζουμε την **πράξη**.

$$\begin{array}{r} \begin{array}{|l} \hline 47,07 \\ \hline 20 \\ 27 \\ 0 \end{array} \quad \begin{array}{|l} \hline 9 \\ \hline 5,23 \\ \hline \end{array} \end{array}$$

Προσοχή!!

Δε συνεχίζω
τη διαίρεση **αν**
δεν «κατεβάσω» την
υποδιαστολή
στο πηλίκο.

ΠΡΟΣΟΧΗ!! Υποδιαστολή
μπαίνει μόνο 1 φορά. Αν
χρειαστεί να συνεχίσω τη
διαίρεση δε θα ξαναβάλω!

$\Delta < \delta$

Όταν έχουμε να διαιρέσουμε δεκαδικό με ακέραιο και ο διαιρέτης δεν χωράει στο ακέραιο μέρος του διαιρετέου

- βάζουμε **0** στο **πηλίκο** και **υποδιαστολή**
- στη συνέχεια χωρίζουμε το δεκαδικό ψηφίο στο διαιρετέο μετά την υποδιαστολή
- συνεχίζουμε τη διαίρεση.

$$\begin{array}{r} \begin{array}{|l} \hline 52,64 \\ \hline 564 \\ 0 \end{array} \quad \begin{array}{|l} \hline 94 \\ \hline 0,56 \\ \hline \end{array} \end{array}$$

Δεν κατεβάζουμε
το 6, αν δε βάλουμε
υποδιαστολή
στο πηλίκο.

Διαιρέσεις με ακέραιο και ακέραιο

Αν η διαίρεση αφήνει υπόλοιπο ακέραιες μονάδες, (δηλ. αν είναι ατελής)

$\Delta > \delta$

- βάζουμε δίπλα στο υπόλοιπο το ψηφίο **0** μετατρέποντάς το σε δέκατα και συνεχίζουμε τη διαίρεση.
- ταυτόχρονα όμως βάζουμε και υποδιαστολή στο πηλίκο!! γιατί μόνο έτσι μπορούμε να συνεχίσουμε τη διαίρεση
- και συνεχίζουμε τη διαίρεση, όπως ξέρουμε.

$$\begin{array}{r}
 5 \quad | \quad 4 \\
 \hline
 10 \\
 20 \\
 0 \\
 \hline
 1,25
 \end{array}$$

$\Delta < \delta$

Αν ο διαιρέτης είναι μεγαλύτερος από τον διαιρετέο

- τότε θα βάλουμε στο πηλίκο **0** και υποδιαστολή (αφού ο διαιρέτης δεν χωράει στο διαιρετέο)
- έτσι, θα μετατρέψουμε το διαιρετέο σε δέκατα προσθέτοντάς του ένα **0**
- και συνεχίζουμε τη διαίρεση, όπως ξέρουμε.

$$\begin{array}{r}
 30 \\
 60 \\
 40 \\
 0 \\
 \hline
 0,375
 \end{array}$$

Διαιρέσεις με ακέραιο και δεκαδικό

Για να διαιρέσουμε φυσικό με δεκαδικό αριθμό, μεταφέρουμε την υποδιαστολή στο τέλος του δεκαδικού διαιρέτη, ώστε να γίνει ακέραιος.

- δηλ. **πολλαπλασιάζουμε** τον διαιρέτη ανάλογα με **10** ή **100** ή **1000** κτλ. για να τον μετατρέψω σε ακέραιο
- γράφουμε το γινόμενο **από κάτω** και τραβάμε καινούργια γραμμή διαίρεσης
- **πολλαπλασιάζουμε** με τον ίδιο αριθμό και τον διαιρετέο
- γράφουμε το γινόμενο **από κάτω** και
- **συνεχίζουμε** τη διαίρεση, **όπως ξέρουμε**.

$$\begin{array}{r} \cancel{392} \quad \times 10 \\ \cancel{392}0 \\ 112 \\ 0 \end{array} \quad \begin{array}{r} \cancel{1,4} \quad \times 10 \\ \cancel{1,4} \\ 14 \\ 280 \end{array}$$

Ο διαιρέτης
δεν μπορεί να είναι
δεκαδικός.

Διαιρέσεις με δεκαδικό και δεκαδικό

Για να κάνω διαίρεση μεταξύ δύο δεκαδικών αριθμών

- **πρέπει** ο διαιρέτης μου να γίνει ακέραιος αριθμός.
- Γι' αυτό **πολλαπλασιάζω** το διαιρέτη με το **10, 100, 1.000** κλπ. μέχρι να γίνει ακέραιος αριθμός.
- Γράφω τον ακέραιο **από κάτω** τραβώντας νέα γραμμή διαίρεσης.
- Με τον ίδιο αριθμό **πολλαπλασιάζω** όμως και τον διαιρετέο **και ως μη γίνει ακέραιος** και τον γράφω **επίσης από κάτω**.
- Συνεχίζω τη διαίρεσή μου κανονικά.

$$\begin{array}{r} \cancel{549,25} \quad \times 10 \\ \cancel{5492,5} \\ 292 \\ 325 \\ = 0 \end{array}$$
$$\begin{array}{r} \cancel{6,5} \quad \times 10 \\ \cancel{65} \\ \hline 84,5 \end{array}$$

Ο διαιρέτης
δεν μπορεί να είναι
δεκαδικός.

- **Τέλεια** λέγεται η διαίρεση στην οποία το υπόλοιπο είναι **0**.

- Όταν το υπόλοιπο είναι διαφορετικό από το **0**, η διαίρεση λέγεται **ατελής**.

- Η τέλεια διαίρεση είναι πράξη αντίστροφη του πολλαπλασιασμού.

π.χ. $4 \times 5 = 20$

$20 : 5 = 4$ και $20 : 4 = 5$

- Σε κάθε διαίρεση ο Διαιρετέος (Δ) είναι ίσος με το γινόμενο του διαιρέτη (δ) επί το πηλίκο (π) συν το υπόλοιπο (υ).

Δηλαδή: $\Delta = (\delta \times \pi) + \upsilon$

π.χ. $21 = (4 \times 5) + 1$

- Κάθε αριθμός, αν διαιρεθεί με το **1**, δίνει πηλίκο τον εαυτό του.

π.χ. $4:1=4$

$4,5:1=4,5$

- Κάθε αριθμός, αν διαιρεθεί με τον εαυτό του, δίνει πηλίκο **1**.

π.χ. $4:4=1$

$4,5:4,5=1$

- Το **0** με όποιον αριθμό και αν διαιρεθεί, δίνει πηλίκο **0**.

π.χ. $0:4=0$

$0:4,5=0$

- Σε κάθε διαίρεση, αν πολλαπλασιάσουμε ή διαιρέσουμε και τους δύο όρους με τον ίδιο αριθμό, το πηλίκο δεν αλλάζει.

π.χ. $15 : 3 = 5$

$(15 \times 2) : (3 \times 2) = 30 : 6 = 5$

$(15:2) : (3:2) = 5 : 1 = 5$

Διαιρέσεις με $10, 100, 1.000 \dots$ και $0,1$ $0,01$ $0,001$

1 Για να διαιρέσουμε σύντομα ένα δεκαδικό αριθμό με το **10** ή **100** ή **1000** κτλ.

- μετακινούμε αντίστοιχα την υποδιαστολή του δεκαδικού μία ή δύο ή τρεις κτλ. θέσεις **προς τα αριστερά**, ανάλογα με τα μηδενικά που έχει το 10, 100 ή το 1.000.
- Και στις δύο περιπτώσεις, αν μας λείπουν ψηφία, συμπληρώνουμε μηδενικά.

π.χ. $23.5 : 10 = 2.35$

$23.5 : 100 = 0.235$

$23.5 : 1000 = 0.0235$

2 Για να διαιρέσουμε σύντομα ένα φυσικό αριθμό επί **0.1** ή **0.01** ή **0.001** κτλ.

- είναι σαν τον **πολλαπλασιάζουμε** αντίστοιχα επί **10** ή **100** ή **1000** κτλ.
- μετακινούμε αντίστοιχα την υποδιαστολή του δεκαδικού μία ή δύο ή τρεις κτλ. θέσεις **προς τα δεξιά**, ανάλογα με τα μηδενικά που έχει το **0.1** ή **0.01** ή **0.001**.
- **προσθέτουμε** αντίστοιχα στο τέλος του ένα ή δύο ή τρία κτλ. μηδενικά.

π.χ. $5 : 0.1 = 50$

$5 : 0.01 = 500$

$5 : 0.001 = 5000$

3 Για να διαιρέσουμε σύντομα ένα δεκαδικό αριθμό επί **0.1** ή **0.01** ή **0.001** κτλ.

- μεταφέρουμε αντίστοιχα την υποδιαστολή μία ή δύο ή τρεις κτλ. θέσεις **προς τα δεξιά**.
- Αν δε μας φτάνουν τα δεκαδικά ψηφία που έχουμε, **συμπληρώνουμε μηδενικά**.

π.χ. $4.25 : 0.1 = 42.5$

$4.25 : 0.01 = 425$

$4.25 : 0.001 = 4.250$

